

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2016.

EU I HRVATSKO GRADITELJSTVO

Cavtat, 17. i 18. listopada 2016.

prof. dr. sc. Josip Marušić, stručno-znanstveni savjetnik

1. UVODNE NAPOMENE

Pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, u Cavtatu je 17. i 18. listopada 2016. godine održan 7. SABOR HRVATSKIH GRADITELJA (SHG) koji se održava svake četiri godine. Već tradicionalno, glavni organizator ovog stručno-znanstvenog skupa je *Hrvatski savez građevinskih inženjera* (HSGI), a ulogu suorganizatora ove je godine preuzela i *Hrvatska komora inženjera građevinarstva* (HKIG). Pokrovitelji SHG-a 2016. su također bili: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Ministarstvo poljoprivrede. Znanstvena podrška: Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Osijeku i Rijeci te Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu. Medijski pokrovitelj: GRAĐEVINAR-časopis Hrvatskog saveza građevinskih inženjera, Zagreb.

U sklopu glavne poruke SHG-a 2016. „EU i hrvatsko graditeljstvo“ treba imati na umu važnost GRAĐEVINARSTVA za cjelokupni gospodarski i društveni razvoj REPUBLIKE HRVATSKE. Primjena novih tehnologija u graditeljstvu moguća je iznalaženjem inovativnih rješenja u cilju ostvarenja učinkovitijih procesa građenja, a to je moguće ostvariti uvažavanjem značajnih uloga čovjeka i znanja, tehnologija, materijala i novca. Sastavni dio toga je i uloga DRŽAVE u donošenju i primjeni učinkovitog zakonodavstva, ali i osiguranja financijskih sredstava za provedbu poticajnih i razvojnih projekata koji su od strategijskog značenja za cjelokupni i dugoročni gospodarski, ali i društveni razvoj Hrvatske.

2. PROGRAM 7. SABORA HRVATSKIH GRADITELJA

SHG 2016. svečano je otvoren prigodnim govorima i pozdravima sljedećih voditelja i uzvanika: **Dragan Blažević, dipl. ing. građ.** (predsjednik Hrvatskog saveza građevinskih inženjera Hrvatske), **Zvonimir Sever, dipl. ing. građ.** (predsjednik Hrvatske komore inženjera

građevinarstva), **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** (predsjednik Izvršnog i Organizacijskog odbora SHG-a 2016.), **Nikola Dobroslavčić, dipl. ing.** (župan Dubrovačko-neretvanske županije), **Branko Baričević, dipl. oec.** (predstavnik EU komisije u Hrvatskoj) te **Mirko Arend, dipl. ing. građ.** (direktor sajma BAU – München).

Tijekom trajanja Sabora hrvatskih gradova održava se i Skupština HSGI-a na kojoj se dodjeljuje NAGRADA ZA ŽIVOTNO DJELO članu HSGI-a pri kraju radnog vijeka ili nakon umirovljenja. U skladu članka 3 Pravilnika o priznanjima HSGI-a, ta se nagrada dodjeljuje članu HSGI-a koji je u duljem razdoblju aktivno i uspješno radio na obavljanju zadataka i unapređivanju rada stručnih i društvenih organizacija građevinskih inženjera te ispunjava jedan od sljedećih kriterija:

- da je u duljem razdoblju aktivno radio na znanstvenim i stručnim istraživanjima te objavio znanstvene i visokostručne radove koji su značajno pridonijeli građevinskoj znanosti i struci,
- da je u građevinskom projektiranju ostvario više rezultata iznimne vrijednosti,
- da se istaknuo uspješnim izvođenjem većeg broja značajnih objekata,
- da je postigao vrijedne rezultate u organizaciji građevinske djelatnosti, građevinskih tvrtki ili drugih građevinskih institucija,
- da je pridonio popularizaciji graditeljske struke vlastitim publikacijama ili značajno unaprijedio izdavačku djelatnost u građevinarstvu.

Prema članku 9 Pravilnika, *dobitnicima nagrade za životno djelo uručuje se povelja i plaketa na programu zvanične svečanosti Sabora hrvatskih graditelja.*

Do sada su na SHG-u dodjeljivane dvije ili tri nagrade za životno djelo. Prema članku 10 *Pravilnika, odluke* o svim priznanjima i nagradama donosi *Skupština HSGI-a* na prijedlog *predsjedništva HSGI-a*. Prijedloge za priznanja i nagrade predsjedništvu HSGI-a mogu podnositi:

- *Predsjedništvo* temeljnih i specijaliziranih članica strukovnih udruga u sastavu HSGI-a,
- *Fakulteti* i druge znanstvene institucije,
- *Građevinske tvrtke*,
- *Skupina* od najmanje 10 članova HSGI-a,
- *Predsjedništvo HSGI-a* može i samostalno dati, prijedloge za priznanja.

Na temelju prijedloga predsjedništva HSGI-a, 16 listopada 2016. godine Skupština HSGI-a donijela je odluku o dodjeli **NAGRADE ZA ŽIVOTNO DJELO** – stručno priznanje dvojici članova HSGI-a, **Dominiku Brigoviću** te **prof. dr. sc. Josipu Marušiću**.

Dominik Brigović, dipl. ing. građ., rođen 1945. u Dubrovniku, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju 1964. g., a diplomirao je na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 28. lipnja 1972. U višegodišnjoj praksi radio je kao projektant i rukovoditelj radova na izgradnji regionalnih i magistralnih cesta na području Dalmacije, ali i u Alžiru od 1980. do 1983. godine. Uspješno je obavljao i poslove tehničkog direktora VODOVODA–Dubrovnik, gdje je dao poseban stručni doprinos u projektno–izvedbenom rješenju podvodnog cjevovoda za otpadne vode duljine 1600 m. *Najznačajnije stručno djelo Dominik Brigović ostvario je u ulozi direktora (sa suradnicima) izgradnje mosta preko Rijeke Dubrovačke. Za ostvarenje niza projekata u području cestogradnje i mostogradnje dobio je priznanja i povelje Društva građevinskih inženjera Dubrovnik (predsjednik u tri mandata), Hrvatskog saveza građevinskih inženjera, Hrvatskog društva za ceste Via–Vita, Dubrovačko–neretvanske županije te odlikovanje predsjednika Republike Hrvatske.* Na temelju prijedloga s detaljnim obrazloženjem *Društva građevinskih inženjera Dubrovnik, predsjedništvo HSGI-a je prosljedilo prijedlog Skupštini HSGI-a, koja je na sjednici 16 listopada 2016. donijela ODLUKU o dodjeli povelje kao sastavnog dijela nagrade za životno djelo Dominiku Brigoviću, dipl. ing. građ., kao znak priznanja za izvanredne zasluge u promicanju graditeljske struke i doprinosa u stvaranju ciljeva HSGI-a.*

Prof. dr. sc. JOSIP MARUŠIĆ, dipl. ing. građ., rođen je 1943. u Jameni, a osnovnu školu je pohađao u Jameni i Šidu, gimnaziju u Vinkovcima, a na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 15. prosinca 1966. Tijekom radnog vijeka radio je na poslovima projektiranja i voditelja građenja regulacijskih i hidromelioracijskih objekata, obavljao aktivnosti i poslove tehničkog i glavnog direktora Vodoprivrednog poduzeća „Biđ–Bosut“, a 1981. dolazi na Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, gdje i ostaje do umirovljenja 2011. godine. Uz nastavničku djelatnost predano je radio na promicanju graditeljske struke te sudjelovao i vodio niz značajnih projekata.

Prijedloge za dodjelu nagrade za životno djelo dostavili su Hrvatske vode (pravna osoba za upravljanje vodama Hrvatske) te Društvo građevinskih inženjera Zagreb, a *predsjedništvo HSGI-a* je razmotrilo, te na svojoj sjednici prihvatilo i prosljedilo prijedlog *Skupštini HSGI-a koja je 16. listopada donijela Odluku o dodjeli povelje kao sastavnog dijela nagrade za životno djelo prod. dr. sc.*

Josipu Marušiću, dipl. ing. građ. – kao znak priznanja za izvanredne zasluge u promicanju graditeljske struke i doprinosa u ostvarenju ciljeva HSGI-a.

Po programu su uslijedila *plenarna izlaganja i tematska rasprava* o sljedećim aktualnim temama u građevinarstvu:

- **Jure Šanić**, dipl. ing. građ. (pomoćnik ministra): Investicije u prometnu infrastrukturu
- **doc. dr. sc. Milan Rezo**: Pogled iz perspektive *Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja* na razvoj i budućnost graditeljstva u Republici Hrvatskoj
- **mr. sc. Zoran Đuroković**: Projekt vodnog gospodarstva sufinancirani sredstvima EU
- **Hrvoje Galičić**, dipl. oec.: Hrvatska banka za obnovu i razvoj i graditeljstvo
- **Mirjana Čagalj**, dipl. ing.: Osvrt na stanje u graditeljstvu Republike Hrvatske iz aspekta radne politike
- **Tomislav Boban**, dipl. oec.: Stavljanje u funkciju vojnih površina
- **prof. dr. sc. Danko Markovinović**: Postupanje Državne geodetske uprave kao podrška investicijama u Republici Hrvatskoj
- **Dragan Pavlović**, dipl. ing.: Strabag u Hrvatskoj

Članovi radnog predsjedništva plenarnih izlaganja bili su: **Dragan Blažević** (predsjednik HSGI-a), **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** (predsjednik Znanstvenog organizacijskog odbora), **Zvonimir Sever**, dipl. ing. građ. (predsjednik Hrvatske komore inženjera građevinarstva), **Andrino Petković**, dipl. ing. građ. (Hrvatske vode, Zagreb) i **Dominik Brigović**, dipl. ing. građ. (predsjednik Društva građevinskih inženjera Dubrovnik), dok su ulogu voditelja tematskih rasprava preuzeli **doc. dr. sc. Milan Reza** (pomoćnik ministra GIPU), **Branko Baričević** (predsjednik EU komisije u Hrvatskoj), **prof. dr. sc. Neven Kuspilić** (dekan Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), **Dragan Blažević** (predsjednik HSGI-a), **Zvonimir Sever**, dipl. ing. građ. (predsjednik HKIG-a), **prof. dr. sc. Danko Markovinović** (ravnatelj Državne geodetske uprave), **Joško Mikulić** (predsjednik Uprave VIADUKT-a). *Većina tema plenarnih izlaganja i rasprava se odnosi i na područje VODNOG GOSPODARSTVA.*

Na plenarna izlaganja nastavila se panel diskusija na temu „EU i hrvatsko graditeljstvo – izazovi, prilike i mogućnosti“, a moderator je bio **Andrino Petković**, dipl. ing. građ. (direktor VGO „Gornja Sava“, Hrvatske vode).

Nakon svečanog otvorenja i prvog zajedničkog dijela SHG 2016., rad se nastavio u grupama organiziranim prema temama te su obuhvatile niz zanimljivih predavanja:

1. Građevni materijali (6 predavanja);
2. Zgradarstvo i graditeljska baština (6 predavanja);
3. Vodno gospodarstvo i hidrotehnika (6 predavanja);
4. Geotehnika (6 predavanja);
5. Infrastrukturna problematika grada Dubrovnika (4 predavanja);
6. Konstrukcije (8 predavanja);
7. Organizacija i tehnologija građenja (7 predavanja);
8. Prometnice (6 predavanja);
9. Investicije i razvojni projekti (6 predavanja);
10. Suradnja znanosti i privrede (6 predavanja);
11. Zaštita okoliša (6 predavanja).

Posebno zanimanje sudionici su pokazali za okrugle stolove koji su ujedno bili i prilika za zanimljivu diskusiju. Prvi okrugli stol na temu „Hrvatsko otvoreno tržište inženjerskih usluga“, čiji je moderator bio dr. sc. Mirko Orešković, održan je u drugom dijelu prvog dana Sabora. Obuhvatio je niz tema, između ostalog, usitnjenost domaćih kapaciteta, nelojalna domaća konkurencija, odsustvo kvalitetnog partnerskog povezivanja domaćih kapaciteta, sve izraženija prisutnost strane inženjerske konkurencije, nepostojanje zakonskog okvira koji bi definirao odnose stranog i domaćeg subjekta u nuđenju i realizaciji javnih narudžbi, nepostojanje odgovarajuće ugovorne prakse u slučajevima kada strani subjekti u fazi provedbe narudžbe mijenjaju ponuđeno kvalificirano osoblje na osnovu čijih referenci su ocijenjeni prihvatljivima, slaba projektna disciplina, neprimjeren sustav vrednovanja i distribucije odgovornosti u slučaju projektnih poremećaja.

Na okruglom stolu „Zakonska regulativa – iskustva, problemi i rješenja“, kojemu je moderator bio dr. sc. Lino Fučić, sudionici su imali priliku raspraviti o iskustvima u donošenju i primjeni zakona, ukazivanju na probleme i načine njihovog rješavanja te rezimirati pregled problema aktualnih zakona i naznakama mogućih rješenja, što ima značenje i za vodno gospodarstvo Hrvatske. Problemi u zakonskoj regulativi obuhvatili su teme poput čestih i radikalnih promjena zakona u odnosu na *stabilni sustav* s usmjerenim i umjerenim promjenama postojećih rješenja koja se trebaju unaprijediti, rješavanja problema promjenom zakona u odnosu na *upravljanje promjenama* implementacijom i provođenjem zakona te stihijske zakonodavne aktivnosti u odnosu na strukturirani model s načelom *planiraj–provedi–provjeri–postupi*.

„Posebne uzance u građenju“ tema je posljednjeg okruglog stola, s moderatorom Mićom Ljubenom. Obuhvaćen je niz vrlo važnih elemenata u građenju kao što su ovlasti i uloge nadzornog inženjera, ugovorne kazne – penali, problematika primopredaje i tehničkog pregleda, okončani obračuni i okončana situacija te sudska praksa.

3. ORGANIZACIJA SHG-A 2016.

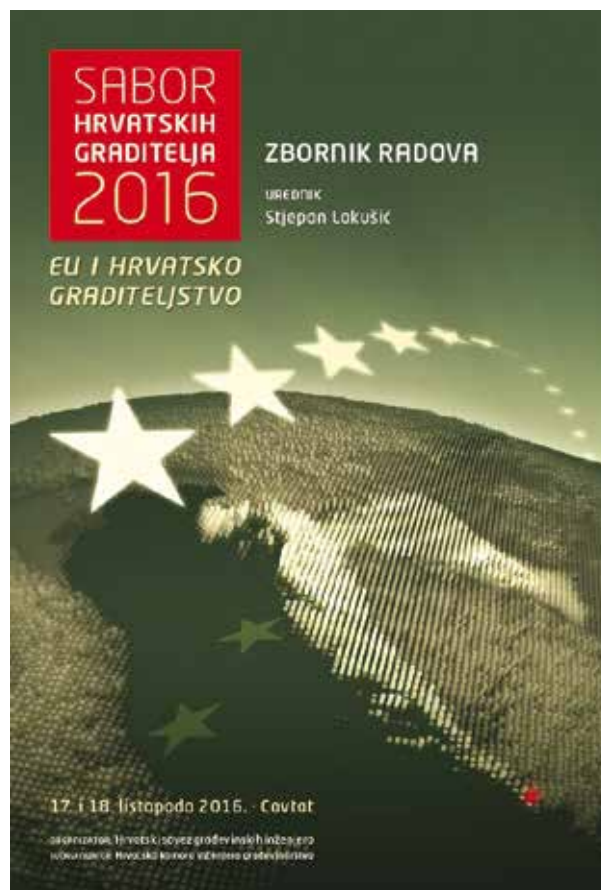
U procesu izvršenja aktivnosti i poslova pripreme te organizacije, kao i samog održavanja SHG-a 2016. posebnu i značajnu ulogu imali su sljedeći stručnjaci i znanstvenici iz područja vodnog gospodarstva-hidrotehnike: prof. dr. sc. Lidija Tadić, dr. sc. Danko Biondić, dr. sc. Danko Holjević, Dragutin Mihelčić te Andriano Petković. U poslovima pripreme i izdavanja zbornika radova SHG-a 2016. najveći su dio poslova vrlo uspješno obavili prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, urednik zbornika radova i predsjednik Izvršnog organizacijskog odbora te Tanja Vrančić, tehnička urednica zbornika radova SHG-a 2016.

Članovi Izvršnog organizacijskog odbora i predsjedništva HSGI-a uspješno su obavili aktivnosti u osiguranju financijskih sredstava za održavanje SHG-a 2016. te izdavanje zbornika radova, a medijski pokrovitelj Sabora bio je časopis GRAĐEVINAR. Uz dio prihoda ostvaren

kroz kotizacije, dio sredstava za ostvarenje programa je osiguran uplatom sponzora, donatora i izlagača; glavni je sponzor bio STRABAG d.o.o., Zagreb, a zlatni sponzori bili su: HIDROPROJEKT-ING, Zagreb, HRVATSKE VODE, Zagreb, STEINZEUG KERAMO NV. -AQUA-PROMET, d.o.o., Zagreb te VIADUKT, Zagreb. Dio financijskih sredstava za održavanje SHG-a 2016. i izdavanje zbornika osiguralo je i 5 srebrnih te 6 brončanih sponzora te brojni donatori i izlagači koji su sudionicima Sabora predstavili svoje djelatnosti i proizvode. Izdavač zbornika radova SHG-a 2016. je HSGI, a u vrlo kratkom vremenu poslove tiska zbornika radova obavila je TISKARA Zelina. Zbornik radova, na ukupno 1032 stranice, sadrži 80 radova podijeljenih u 11 tematskih skupina, od čega je 17 radova iz područja vodnog gospodarstva (21,7 %).

U tablici 1 prikazani su brojevi radova do sad objavljenih u zbornicima radova Sabora hrvatskih graditelja u razdoblju 1993.-2016. Najveći broj radova objavljen je u 2008. godine – ukupno 122 rada, a područje koje je najzastupljenije u do sad objavljivanim radovima je vodno gospodarstvo/hidrotehnika – ukupno 107 radova.

U časopisu Hrvatske vode, 21(83), 50–51 dan je popis 144 autora radova na SHG-u u razdoblju 1993.-2012. s brojem i godinom objavljenih radova u zborniku SHG-a. Pored 15 autora koji su sudjelovali na jednom od šest prethodnih SHG-a, od 1993. do 2012. sudjelovalo je i 26 novih autora 17 radova na SHG-u 2016. Na svih 107 radova u ulozi autora sudjelovalo je 170 stručnjaka i znanstvenika iz područja vodnog gospodarstva – hidrotehnike.

Slika 1: Zbornik radova

Tablica 1: Brojevi radova po stručnim skupinama

Red. br.	Skupina radova u građevinarstvu i suradničkim djelatnostima	Broj radova po godinama održavanja SABORA HRVATSKIH GRADITELJA							Ukupno 1993.– 2016.
		1993.	1996.	2000.	2004.	2008.	2012.	2016.	
1.	Sadržaj Uvod i poruka (zaključci)	3	3	3	3	3	3	3	21
2.	Temeljni referati	6	9	-	-	-	-	-	15
3.	Prometnice – autoceste i ceste do (2004.) i željeznice (2008., 2012.i 2016.)	11	7	9	20	17	15 11	7	97
4.	Konstrukcije, mostovi i drugi objekti na cestama	13	-	14	9	-	14	6	56
5.	Vodoprivreda – hidrotehnika–vodnogospodarstvo	9	14	18	19	16	14	17	107
6.	Zgradarstvo i graditeljska baština	12	9	-	-	-	-	5	26
7.	Ratne štete, programi obnove i razvoja, investicije	14	-	13	-	-	-	-	27
8.	Energetska i energetski objekti, energ. učinak	9	-	-	-	-	4	-	13
9.	Gradevini materijali i elementi zgrada	3	-	6	-	15	3	8	35
10.	Regulativa, standardi, norme, propisi, j. nabava zakonodavstvo u graditeljstvu	4	7	1	10	13	8	-	43
11.	Investicije i gospodar., razvojni projekti	-	9	9	-	-	-	7	25
12.	Konstrukcije i geotehnika	-	9	-	18	10	-	-	37
13.	Organizacija i tehnologija građenja, financije, informatika (2008.)	-	8	8	17	21	15	5	74
14.	Prostorno uređenje i zaštita okoliša (baština grad 2008.)	-	16	12	8	14	-	8	58
15.	Geotehnika	-	-	7	-	-	6	7	20
16.	Europska unija – uvjeti razvitka	-	-	-	4	-	-	-	4
17.	Obrazovanje i znanost, suradnja s gospodarstvu.	-	-	-	6	6	-	5	17
18.	Hrvatska komora arh. i inž. gradit.	-	-	-	4	-	-	-	4
19.	Graditeljska dostignuća (knjiga 2)	-	-	-	-	7	-	-	10
20.	Zajedničke teme	-	-	-	-	-	7	5	12
	Ukupno radova	81	88	97	115	122	97	80	680
	Ukupno tematskih skupina područja	9	9	10	10	9	10	11	20

Tablica 2: Popis autora na tri i više radova iz vodnog gospodarstva i hidrotehnike

Red. br.	Prezime i ime autora	Broj objavljenih radova autora iz područja vodnog gospodarstva							
		1993.	1996.	2000.	2004.	2008.	2012.	2016.	Ukupno
1.	Marušić Josip	1	2	3	2	3	2	1	14
2.	Gereš Dragutin	1	2	3	1	-	-	-	7
3.	Biondić Danko	-	-	1	1	2	2	1	7
4.	Barbalić Sanja	-	-	-	1	2	2	1	6
5.	Holjević Danko	-	1	-	-	2	1	2	6
6.	Mihelčić Dragutin	1	1	1	2	-	-	-	5
7.	Trninić Duško	1	1	1	2	-	-	-	5
8.	Barbalić Darko	-	-	1	-	1	-	2	4
9.	Gjetvaj Goran	-	-	-	-	1	2	1	4
10.	Grizelj-Šimić Vesna	-	-	-	1	1	1	1	4
11.	Kolovrat Ivan	1	1	1	1	-	-	-	4
12.	Pršić Marko	-	1	2	-	1	-	-	4
13.	Steinbauer Miroslav	-	-	-	2	1	1	-	4
14.	Tadić Lidija	-	-	-	1	1	1	1	4
15.	Tedeschi Stanislav	1	2	1	-	-	-	-	4
16.	Beović Branka	-	1	1	-	1	-	-	3
17.	Bojanić Fani	-	-	-	2	1	-	-	3
18.	Brkić Berislav	-	1	1	-	-	-	1	3
19.	Drmić Ružica	-	-	1	-	2	-	-	3
20.	Gecan Nataša	-	-	-	1	1	1	-	3
21.	Karleuša Barbara	-	-	-	-	-	1	2	3
22.	Kuspilić Neven	-	-	1	-	-	1	1	3
23.	Macan Slobodan	-	1	1	1	-	-	-	3
24.	Milić Srećko	-	1	1	-	1	-	-	3
	Ukupno 1-24	6	15	20	18	21	15	14	109

4. UMJESTO ZAKLJUČKA- KONSTATACIJE I PRIJEDLOZI

Od 1993. do 2016. godine održano je sedam stručno-znanstvenih skupova SABOR HRVATSKIH GRADITELJA (SHG), a u zbornicima radova objavljeno je 680 radova iz 20 tematskih skupina - područja graditeljstva. Na svih sedam SHG-a prezentirani su stručni i znanstveni radovi s temama iz sljedećih skupina, odnosno područja i disciplina graditeljstva: vodno gospodarstvo/hidrotehnika, prometnice i konstrukcije, radovi iz geotehnike te regulative, standarda, norma, propisa i zakonodavstva prikazani su na šest SHG-a. Teme iz ostalih 14 skupina objavljene su na jednom do pet SHG-a.

Značenje prezentiranih i objavljenih radova iz područja vodnog gospodarstva/hidrotehnike treba vrednovati kao sastavni dio programa i potrebe iznalaženja optimalnih tehničkih i financijskih rješenja projekata te građenja, održavanja i korištenja hidrotehničkih objekata i sustava – kao značajnog dijela graditeljstva Hrvatske. A za sudionike SABORA HRVATSKIH GRADITELJA to je bio i dio programa cjeloživotnog obrazovanja u području vodnog gospodarstva kao i ostalih djelatnosti graditeljstva.

Nažalost, niz stručnih i znanstvenih pokazatelja te prijedloga zaključaka u radovima kao i raspravama na programu održavanja SHG-a od 1993. do 2016. godine nadležni društveni i politički dužnosnici kao ministarstva

nisu uvažavali u dovoljnoj mjeri argumentirane podatke i prijedloge za potrebe rješavanja problema i zadataka u području graditeljstva. To se, nažalost, odnosi i na stručno-znanstvene skupove u području ostalih djelatnosti Hrvatske. Kod većine državnih donositelja društveno-političkih odluka o potrebi stručno-znanstvenih prijedloga govori se u predizbornim obećanjima, a nakon preuzimanja državnih i ostalih funkcija to se zaboravlja. To je posljedica jačeg interesa političkih stranaka od potrebnog uvažavanja argumentiranih prijedloga stručnjaka i znanstvenika. A dio preostalih aktivnosti se usporava ili prekida svake četiri godine, jer dio državnih dužnosnika zaboravlja da je vrijeme novac – ili se vrijeme „troši“ na neučinkovite rasprave i učestalu promjenu zakonodavstva u Hrvatskoj.

Sedam SABORA HRVATSKIH GRADITELJA od 1993. do 2016. potvrdili su veliko značenje te svoju stručnu i znanstvenu ulogu s nizom dokumentiranih pokazatelja prikazanih u 680 radova na 7333 stranica – na žalost bez dovoljnog uvažavanja i potrebne podrške donositelja razvojnih, društvenih i političkih odluka, odnosno nadležnih MINISTARSTAVA kao i VLADE REPUBLIKE HRVATSKE. ■